

Sessie 1.9

GELUKT

IN DE DRIEHOEK

Bernadette Laudy

NHL Stenden

Werkgroep Werken met leeruitkomsten

Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen

Samen
Opleiden &
Professionaliseren
in transitie

De week van Samen Opleiden

Platform Samen Opleiden
& Professionaliseren

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

GELUKT IN DE DRIEHOEK

Voorstellen

Wie ben jij en met welke ervaring, vragen en verwachting zit je hier?
Even kort uitwisselen met degene die naast je zit.

Opzet:

- Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?
- Samen opleiden in de 'grote driehoek': welke afspraken zijn nodig?
- Samen opleiden in de 'kleine driehoek': welke vragen aan de student?
- Samen professionaliseren: welke kansen?
- Afronding: welke vragen en suggesties zijn er?

Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Definitie

Leeruitkomsten beschrijven wat een student geacht wordt te weten, te begrijpen en te kunnen **toepassen** na afronding van een leerperiode (NVAO-definitie van 2015).

Een leeruitkomst beschrijft

- het waarneembare gedrag (handelingswerkwoord),
- in een bepaalde context,
- voor een herkenbaar taakgebied van het beroep, aansluitend bij het beroepsprofiel, de bekwaamheidseisen en inhoud van de kennisbases, en
- geeft de norm of standaard aan waaraan moet worden voldaan (criteria waaronder de mate van complexiteit, zelfstandigheid).

Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Onderscheid maken tussen:

- **Persoonlijke leerdoelen**: doelen van de lerende = wat ik (student, de lerende) wil leren
- **Opleidingskwalificaties**: doelen van de opleiding = wat jij (de lerende) moet weten/kunnen
- **Leeruitkomsten**: *aantonen* van doelen van de opleiding = wat jij laat zien in de praktijk (op basis van kennis, inzicht, vaardigheden, attitude)

Leeruitkomsten bieden ruimte voor *contextualisering* naar de *authentieke actuele situatie* in de praktijk en naar de *specifieke leerbehoefte* van de individuele lerende t.o.v. de eindkwalificaties

Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Wat is het niet?

- niet een andere term voor leerdoelen
- niet vraaggestuurd opleiden ('u vraagt, wij draaien')
- niet individualistisch onderwijs
- niet 'elke docent is een coach'

Maar wel:

- **aantonen van werkelijke beheersing van beroepsbekwaamheden**

Maatwerk bieden, met waardering van alle kennis en kunde die de student heeft

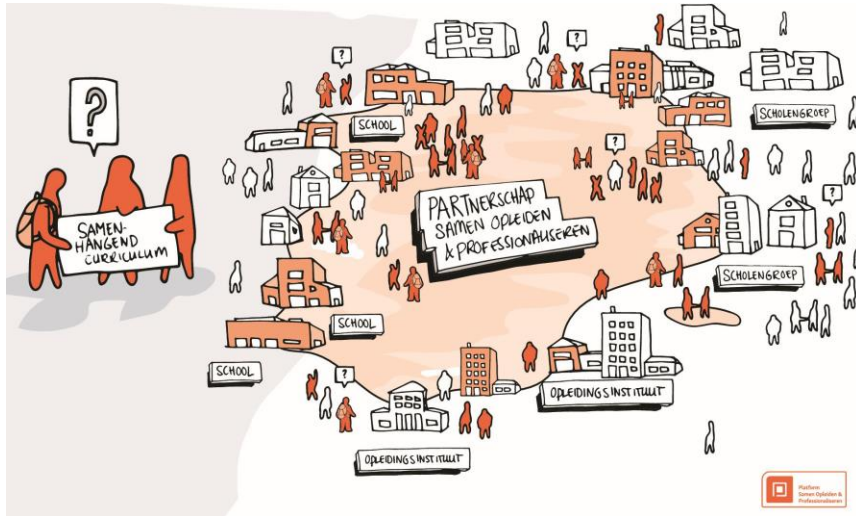
Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Vraagt een **TRANSITIE** naar 'dienend opleiden'

Lerarenopleiders ondersteunen elke student bij het behalen van leeruitkomsten, met ruimte voor *contextualisering* naar de *authentieke actuele situatie* in de praktijk en naar de *specifieke leerbehoefte* van de individuele lerende t.o.v. de eindkwalificaties

Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Meer **flexibiliteit** gewenst in samen opleiden & professionaliseren

- voor **studenten**
- voor **scholen / onderwijsorganisaties**
- voor **lerarenopleiders**

Flexibel opleiden met leeruitkomsten: wat is het (niet)?

Flexibilisering vraagt **vertrouwen**:

- in transfer van kennis en ervaring, leven lang ontwikkelen
- in ontwikkeling naar zelfregie van student
- in professionaliteit van student, collega's, werkveld en andere instellingen
- in landelijk ontwikkelproces: kennisdeling, samen opleiden en professionaliseren, peerreviews

Documenten te vinden op:

<https://www.lerarenvoormorgen.nl/werken-met-leeruitkomsten>

GELUKT IN DE DRIEHOEK – samen opleiden

'grote driehoek' als afspraken
binnen (onderwijs)regio of
partnerschap(pen)
over bepaalde doelgroepen (persona's)

Doel:

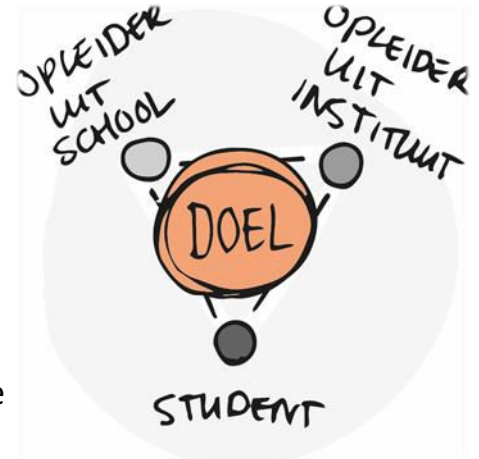
ondersteunen van het kunnen
aantonen van leeruitkomsten
door studenten uit doelgroep

vertaald naar
'kleine driehoek' van concrete student en
opleiders uit school en instituut

Doel:

ondersteunen van het leren van deze student
met deze achtergrond en deze leerdoelen in relatie
tot deze aan te tonen leeruitkomst(en)

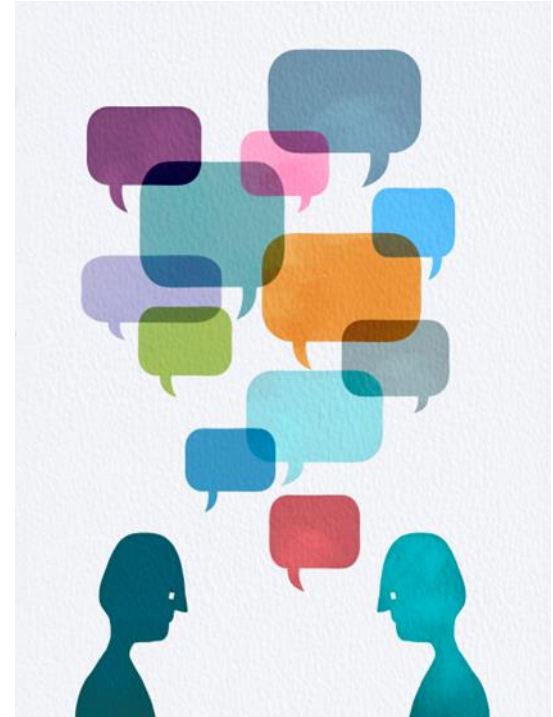
Samen opleiden in de 'grote driehoek': welke afspraken zijn nodig?

Waar dienen we binnen (gecombineerde) partnerschappen afspraken over te maken?

Overleg met je burens:
welke afspraken over het aantonen van leeruitkomsten zijn gewenst in de grote driehoek?

Bijvoorbeeld a.d.h.v. de volgende leeruitkomst:
De onderwijsprofessional volgt de ontwikkeling van lerenden in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen daarop af, in overleg met collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de lerende(n) verantwoordelijk zijn.

Wat betekent leerwegonafhankelijkheid voor het aantonen van een leeruitkomst?

Samen opleiden in de ‘grote driehoek’: welke afspraken zijn nodig?

Afspraken die enerzijds ruimte en anderzijds richting bieden.

En die steeds opnieuw bepaald worden om aan te sluiten bij de actualiteit in de praktijk.

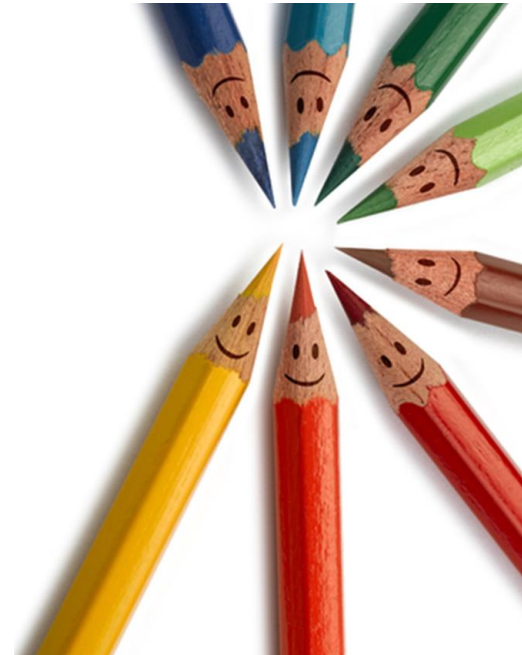
Mogelijke vragen t.a.v. het aantonen van leeruitkomsten:

- Hoe bepalen we de maat?
- Is de maat op elke student uit elke doelgroep van toepassing?
- Wat zijn mogelijke ‘bewijzen’ dat een student het beheerst?
- Moet een student dit eenmalig laten zien, of in verschillende contexten?
- Wanneer is het goed genoeg?
- Welke houvast is er binnen de ruime kaders?
- Hoe raakt de grote driehoek de kleine driehoek?
- ..

Samen opleiden in de 'grote driehoek': welke afspraken zijn nodig?

Ook:

- Hoe richt je dit efficiënt en betaalbaar in?
- Wat vraagt het aan landelijke en regionale afstemming?
- Wat vraagt het aan professionalisering van studiecoaches, werkplekbegeleiders, docenten, examinatoren, examencommissies?
- Wat vraagt het aan 'verwachtingsmanagement' bij (aspirant) studenten en werkgevers?
- Wat betekent het binnen een leven lang ontwikkelen?

Samen opleiden in de 'kleine driehoek': welke vragen aan de student?

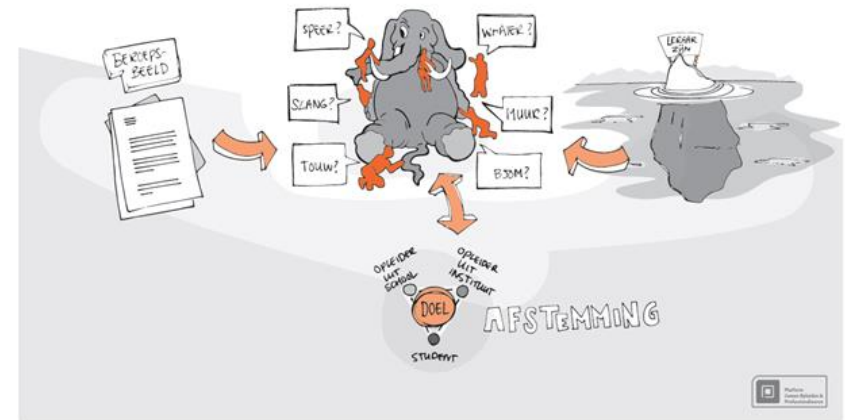
De 'kleine driehoek'

Welke vragen kun je stellen in de 'kleine driehoek' als het gaat om een specifieke student (uit een bepaalde doelgroep)?
(Aan de hand van een 'persona' per tafel.)

De onderwijsprofessional volgt de ontwikkeling van lerenden in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen daarop af, in overleg met collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de lerende(n) verantwoordelijk zijn.

Praatplaat 2

Wat moet deze student leren?

Samen opleiden in de 'kleine driehoek': welke vragen aan de student?

Mogelijke vragen voor de opleiders:

- Hoe bepaal je de beginsituatie van deze student?
- Hoe bouw je voort op wat deze student al eerder geleerd/verworven heeft?
- Hoe zorg je ervoor dat de interventies/activiteiten ook ruimte bieden voor informeel (niet-gepland) leren en dat meegenomen kan worden?

Samen opleiden in de 'kleine driehoek': welke vragen aan de student?

Dat leidt weer tot een **activiteitenplan** van de student:

- Wat ga je dus doen?
- Welke mogelijke activiteiten zijn relevant voor deze leeruitkomst?
- Waar begin je mee?
- Hoe kun je je plan op grond van je ervaringen aanpassen?

Afgestemd op: Wat kun je hier op deze school doen? (mogelijkheden en onmogelijkheden)

En vaststellen welke **ondersteuning** gewenst is:

- Welke ondersteuning wil je en van wie?

Afgestemd op: Wat kunnen wij je aan ondersteuning bieden? Wat kunnen je peers aan ondersteuning bieden? (en indien dat niet op deze school geboden kan worden, kun je het dan halen bij een ander deel van het partnerschap, d.w.z. andere locatie of je opleidingsinstituut?)

Samen professionaliseren: welke kansen?

Het werken met leeruitkomsten biedt ook kansen voor [samen professionaliseren](#) in de betekenis van leraren die zelf weer de rol van 'student' of 'cursist' aannemen:

- Toegankelijker (meer op de persoon aangepaste) loopbaanmogelijkheden zoals tweede bevoegdheden en specialisaties
- Meer mogelijkheden voor intervisie en andere professionele leergemeenschappen in de school en over scholen heen
- Meer mogelijkheden voor professionalisering als 'update' in thema's als digitale didactiek, burgerschapsvorming etc.
- En nog veel meer...?

GELUKT IN DE DRIEHOEK – transitie

Samengevat: wat betekent het voor Samen opleiden en professionaliseren?

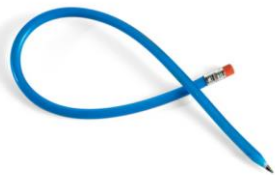
Vraagt van opleiders in instituut en school:

- gedeelde globale interpretatie van de leeruitkomsten
- gedeeld beeld van de ruimte die het biedt voor school/educatieve setting en de student
- gedeeld beeld van gevraagd niveau
- gedeeld beeld van de passende begeleiding (ontwikkeling van agency of zelfregie) voor een bepaalde student

**Nog onbeantwoorde vragen
of mooie suggesties?**

**Samen
Opleiden &
Professionaliseren
in transitie**

De week van Samen Opleiden

Platform Samen Opleiden
& Professionaliseren

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

Bedankt!

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

GELUKT IN DE DRIEHOEK – extra:

Complex samenspel van factoren bij flexibilisering:

GELUKT IN DE DRIEHOEK – extra:

Waarom flexibiliseren?

- werken met leeruitkomsten op zichzelf niet voldoende om te flexibiliseren, maar maakt in combinatie met leewegonafhankelijke toetsing en validering/vrijstelling **maatwerk** mogelijk:
 - doet recht aan studenten die al veel (kennis, ervaring) meebrengen
 - doet recht aan verschillen tussen opleidingen en praktijkcontexten (typen onderwijs, regionale kenmerken e.d.)
 - bevordert regie, eigenaarschap en autonomie voor de student door focus op einddoel
 - bevordert leven lang ontwikkelen: halen van aanvullende bevoegdheden, expertise ontwikkelen van startbekwaam naar vakbekwaam, up to date blijven in beroep